

Master Klimaatpsychologie en -gedrag

Opleidingsprofiel

HvA Master Klimaatpsychologie en -gedrag
Datum 7-Nov-23
Versie 1.0, op basis van het Opleidings- en toetsplan juli 2023

Opleidingsprofiel en competenties

Het opleidingsprofiel van de master is afgeleid van het beroepsprofiel en aangescherpt door de WAR¹. In deze paragraaf wordt eerst de doelgroep van de opleiding beschreven en vervolgens de resulterende competenties en leeruitkomsten besproken. Daarna wordt de borging van het professionele masterniveau behandeld en lichten we ons internationale perspectief toe.

Doelgroep

In de specialiserende hbo-master Klimaatpsychologie en -gedrag leiden we studenten op met toepasbare kennis en competenties op het gebied van klimaatbewust gedrag. De doelgroep van de opleiding bestaat uit werkende professionals met een afgeronde bacheloropleiding in het domein van de (toegepaste) psychologie of een vergelijkbare opleiding. De studenten van de opleiding hebben een behoefte om zich op te scholen naar het masterniveau en zich te specialiseren op het gebied van klimaatpsychologie en -gedrag. We bieden de opleiding bewust niet in voltijd maar in deeltijd aan.

Een deeltijdopleiding maakt het immers makkelijker om werkende professionals 'op te scholen' – en dat zijn precies de mensen waar we ons op willen richten, juist omdat de behoefte aan werknemers met hands-on kennis van klimaatbewust gedrag zo prangend is.

De behoefte van studenten aan (op)scholing op het gebied van duurzaamheid past in een bredere trend. Uit een onderzoek van McKinsey² blijkt dat nieuwe generaties studenten bewuster op zoek zijn naar het hebben van sociaal-maatschappelijke impact in hun dagelijks leven en in hun werk. Een specifieke trend daarbinnen is de toenemende aandacht voor duurzaamheid.

Van de doelgroep vragen we, meer specifiek: (1) een afgeronde bacheloropleiding in het domein van de (toegepaste) psychologie of een vergelijkbare opleiding en (2) het tijdens de opleiding werkzaam zijn in een relevante organisatie, waar ruimte is voor het op masterniveau uitvoeren van onderzoeks- en verandertrajecten op het gebied van klimaatbewust gedrag.

Competenties en leeruitkomsten

De master kent vier competenties. Daarvan is er één duidelijk het belangrijkste, en dat is de competentie Klimaatbewust gedrag realiseren – die als volgt wordt beschreven:

Klimaatbewust gedrag realiseren

Als MSc Klimaatpsychologie en -gedrag kan je de psychologische mechanismen die ten grondslag liggen aan een geselecteerd klimaatbewust gedrag, identificeren. Dit kun je in een complexe context en op basis van onvolledige of beperkte informatie. Je kunt, in co-creatie met anderen, een gedragsaanpak ontwerpen waarin de kenmerken van geschikte gedragsinterventies worden verwerkt. Je neemt ook verantwoordelijkheid voor de implementatie en de bijstelling van de interventies. In alle stappen ga je methodisch te werk en toon je je bewust van de complexiteit en de specifieke kenmerken van gedragsvraagstukken op het gebied van ecologische duurzaamheid of klimaatbewustzijn in een grootstedelijke context.

De andere drie competenties zijn in meer of mindere mate ondersteunend aan deze competentie. Het gaat om de competenties Adviseren, Praktijkgericht onderzoeken en Professioneel werken:

---

¹ Het opleidings- en beroepsprofiel van de master Klimaatpsychologie en -gedrag is in een iteratief proces met het werkveld opgesteld, en aansluitend uiteraard ook formeel bekrachtigd door de werkveldadviesraad (WAR). De WAR is een representatieve afspiegeling van het werkveld en is een aantal keren bijeengekomen.

² <https://www.mckinsey.com/industries/public-and-social-sector/our-insights/scaling-the-impact-of-the-social-enterprise-sector>

Adviseren

Na een grondige analyse van de vraag geef je als MSc Klimaatpsychologie en -gedrag een adviestraject vorm. Hierbij formuleer je, op een voor de opdrachtgever en andere belanghebbenden, heldere manier, verschillende oplossingsrichtingen voor gedragsverandering op het gebied van ecologische duurzaamheid of klimaatbewustzijn in een grootstedelijke context. Deze oplossingsrichtingen zijn zowel wetenschappelijk gefundeerd als praktisch toepasbaar. In het adviestraject is duidelijk hoe je perspectieven van verschillende belanghebbenden hebt meegenomen en weet je draagvlak te creëren voor het advies.

Praktijkgericht onderzoeken

Als MSc Klimaatpsychologie en -gedrag kun je onderzoek doelgericht inzetten om bij te dragen aan advies- en innovatietrajecten. In deze trajecten staan complexe vraagstukken rondom klimaatbewust gedrag en ecologische duurzaamheid in een grootstedelijke context centraal. Het onderzoek is zowel praktijkrelevant als methodologisch grondig.

Professioneel werken

Als MSc Klimaatpsychologie en -gedrag ben je op de hoogte van de laatste ontwikkelingen op het gebied van klimaatbewust gedrag en ecologische duurzaamheid in een grootstedelijke context. Deze ontwikkelingen kun je plaatsen binnen het maatschappelijke en politieke krachtenveld. Ook kun je in dit krachtenveld op ethische en sensitieve wijze opereren, en verbindend communiceren. Tenslotte ben je in staat om te reflecteren op je eigen professionele identiteit en handelen, en geef je je eigen leerproces vorm.

Uiteraard zijn bij elk van deze vier competenties ook leeruitkomsten geformuleerd. In totaal gaat het om 13 leeruitkomsten. Hieronder staan alle competenties en leeruitkomsten:

Competentie	Leeruitkomst	
Klimaatbewust gedrag realiseren	1.1	Je bent in staat om kennis vanuit verschillende vakgebieden te integreren. Op basis hiervan kom je tot (nieuwe) oplossingen voor een klimaatbewust gedragsvraagstuk - in co-creatie met professionals en non-professionals.
	1.2	Je bent in staat om gedragsdeterminanten die een rol spelen bij klimaatbewust gedrag te identificeren, specificeren en analyseren. Dit doe je in wisselende praktijkcontexten met een hoge mate van complexiteit.
	1.3	Je zet geavanceerde en psychologische kennis op het gebied van klimaatbewust gedrag in voor het ontwerpen, selecteren, implementeren, evalueren en bijstellen van interventies. Hierbij betrek je ook kennis van de context. Ook kun je input geven voor mogelijke transfer naar andere praktijken en naar het bredere beroepsdomein.
Adviseren	2.1	Je bent in staat om zelfstandig een wetenschappelijk onderbouwd adviestraject op het gebied van klimaatbewust gedrag vorm te geven en te begeleiden.
	2.2	Je werkt verschillende oplossingsrichtingen uit, en stemt die af op de complexe praktijk waarbij je rekening houdt met de perspectieven van verschillende belanghebbenden.
	2.3	Je kunt adviezen duidelijk en overtuigend overbrengen aan betrokken partijen, zowel aan specialisten en niet-specialisten, en over de grenzen van de eigen praktijk.
Praktijkgericht onderzoeken	3.1	Je bent in staat om complexe (ook internationale) informatie te integreren en daarmee bij te dragen aan een advies- of innovatietraject. Hierbij hanteer je een kritische kennisopvatting.
	3.2	Je bent in staat om onderzoeksmethoden en -instrumenten doelmatig in te zetten. Je vindt daarbij een evenwicht tussen methodologische grondigheid en praktische relevantie.

	3.3	Je voert de regie over onderzoek naar een complexe en ongestructureerde probleemsituatie op het gebied van klimaatbewust gedrag.
Professioneel werken	4.1	Je houdt de (internationale) ontwikkelingen in wetenschap en praktijk op het gebied van klimaatbewust gedrag bij. Daarnaast kun je vraagstukken op het gebied van klimaatbewust gedrag plaatsen binnen het maatschappelijk en politieke krachtenveld.
	4.2	Je handelt op ethische en sensitieve wijze, houdt rekening met diversiteit bij de doelgroep of andere belanghebbenden, en kunt je eigen handelen verantwoorden.
	4.3	Je herkent en begrijpt de grenzen tussen verschillende organisaties en culturen en lost vraagstukken op het gebied van klimaatbewust gedrag op door verbinding te maken met verschillende partijen.
	4.4	Je bent in staat regie te voeren op je eigen leerproces. Je reflecteert op je eigen professionele identiteit, je eigen handelen als professional, en onderliggende waarden.

Masterniveau

Zoals in de paragraaf Doelgroep al duidelijk werd, hebben we mensen nodig met hands-on kennis en vaardigheden op het gebied van klimaatbewust gedrag. Het is dan ook niet voor niets dat we professionals willen opscholen – opgeschoolde professionals kunnen op redelijk korte termijn een groot verschil maken in hun eigen praktijkcontext (en hopelijk ook daarbuiten).

Tegelijkertijd is de problematiek rondom de klimaatcrisis zo complex dat bachelorniveau echt niet volstaat en masterniveau een vereiste moet zijn. We beogen, kortom, een professionele master.

Om het niveau van de master tot uitdrukking te brengen maken we gebruik van de vier pijlers waarmee de Vereniging Hogescholen het eindniveau van de professionele master typeert³. De standaard van de professionele master is gevalideerd met behulp van de beschrijvingen van het masterniveau van de (inter)nationale standaarden: de Dublin-descriptoren, het European Qualifications Framework (EQF) en het Nederlands Kwalificatie Raamwerk (NLQF). De vier pijlers van de professionele masterstandaard zijn:

- Meesterschap: hierin komen de professionele ontwikkeling, het lerend vermogen en ethisch moreel handelen tot uiting
- Onderzoekend vermogen: hierin is uiteengezet hoe het onderzoekend vermogen de master-professional in staat stelt om de beroepspraktijk te veranderen en doorwerking te bewerkstelligen
- Interprofessioneel handelen: waarin het belang van handelen vanuit een breed perspectief en samenwerken in een multidisciplinair netwerk is gekenschetst als voorwaardelijk voor het werk van de master-professional
- Doorwerking: waarin het doel waartoe de master-professional werkt, beschreven is. Bij het onderzoeken en oplossen van praktijkwerkstukken is het resultaat een verankerde doorwerking (impact) in de beroepspraktijk en het bredere beroepsdomein

Duidelijk is dat elke competentie met bijbehorende leeruitkomsten steeds de vier pijlers van de masterstandaard afdekt.

Internationaal perspectief

De klimaatcrisis is bij uitstek een mondiaal probleem – een probleem waar we met z'n allen voor staan en waar we met z'n allen iets mee moeten. De ambitie van de master Klimaatpsychologie en -gedrag is dan ook om master-professionals op te leiden die competent kunnen handelen in cultureel diverse en internationale settings – die zich uiteraard ook voordoen in de Amsterdamse metropoolregio.

Daartoe formuleerden we een aantal criteria. Deze criteria zijn ook meegenomen bij de ontwikkeling van de leeruitkomsten⁴. Onze master-professionals:

- zijn zich bewust van de meerwaarde van mensen van verschillende achtergronden;
- hebben respect voor normen en waarden van andere culturen;
- hebben een internationaal perspectief op het vakgebied; en
- kunnen effectief te communiceren in diverse contexten binnen en buiten de beroepspraktijk.

Studenten van de master Klimaatpsychologie en -gedrag komen als vanzelfsprekend in aanraking met metropoolregio's anders dan die van Amsterdam, ook buiten Nederland, omdat het aan de master gelieerde lectoraat Psychologie voor een duurzame stad internationale projecten acquireert en uitvoert, en daarmee dus bijdraagt aan internationale kennisontwikkeling⁵.

---

⁴ Daarnaast gaan we ervan uit dat studenten instromen op tenminste B2-leesniveau van het 'Europees Referentiekader voor Talen' voor zowel de Nederlandse als de Engelse taal. Mocht het nodig zijn, dan kan Studentenzaken ook ondersteuning bieden bij problemen met taalvaardigheid.

⁵ Ons beleid op het gebied van internationalisering omvat ook dat we bijvoorbeeld ten minste een keer een internationale ervaring aanbieden en vinden we het op termijn ook belangrijk de positie van Klimaatpsychologie en -gedrag binnen in elk geval Europa te versterken, door bijvoorbeeld een strategisch netwerk rond dit vakgebied op te zetten.